

SÈRIE 2

CRITERIS GENERALS

Pregunta 1

S'ha de desenvolupar una de les dues qüestions proposades.

La pregunta val 5 punts que es distribueixen de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per a la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs.

Avaluació dels continguts (3 punts):

No es tracta que l'examinand resolgui la qüestió amb respostes disperses sinó que elabori la seva resposta en forma de tema. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte no indicat expressament en l'enunciat o el text proposat en una de les qüestions, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Avaluació de la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs (2 punts):

Es valorarà la claredat de l'escriptura, la pertinença de les idees i la capacitat d'establir relacions entre les diferents qüestions proposades.

Pregunta 2

S'ha de desenvolupar un dels dos comentaris proposats

El comentari de text es podrà puntuar amb cinc punts, distribuïts de la següent manera:

3 per als continguts, i

2 per als aspectes metodològics del comentari.

Avaluació dels continguts (3 punts):

El comentari de l'examinand no cal que se centri exclusivament en els aspectes assenyalats en l'enunciat, però els ha de tenir en compte; per tant, cada un d'aquests aspectes que no es resolgui en el redactat no sumarà la puntuació que li correspon. Val a dir que si desenvolupa correctament i de manera coherent algun altre aspecte del text proposat, no indicat expressament a l'enunciat, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt sense sobrepassar mai la puntuació de 3 punts.

Aspectes metodològics del comentari (2 punts):

Es tracta d'avaluar la capacitat d'argumentació, l'ordenació de les idees, la coherència del discurs, la capacitat expressiva que demostrï l'examinand i, en general, els aspectes propis de la redacció. Un dels dos punts s'assigna al que és pròpiament metodologia de comentari (capacitat d'anàlisi del text, saber-ne extreure les idees de forma argumentada, establir vincles amb altres elements de l'obra i demostrar els coneixements dels aspectes retòrics de l'obra: mètrica, figures estilístiques, genres, etc.). No s'ha de valorar negativament una estructuració excessivament escolar (context, tema, estructura...). El que cal valorar negativament és que l'examinand prescindi de comentar el text i el prengui com a pretext per a una acumulació d'idees sense cap lligam amb el fragment proposat.

L'altre punt s'assigna als aspectes de redacció del comentari: fluïdesa, adequació del vocabulari, claredat en la redacció i puntuació.

No cal una nota específica per a cada un d'aquests dos aspectes. Les indicacions anteriors no són més que una pauta, que el corrector sabrà utilitzar prou per a establir la puntuació entre zero i dos punts.

Reducció per errors de llengua

- La reducció de nota ha de respondre a una valoració global dels errors comesos.
- Es restarà un punt de l'examen si hi ha errors greus d'ortografia, frases agramaticals, barbarismes flagrants, greus problemes de puntuació...
- Es restarà mig punt si conté menys errors greus (fins a quatre o cinc) o si els que hi ha no es consideren tan greus (dièresis, determinats usos dels relatius i dels pronoms febles, construccions dubtoses...). La suma de pocs errors greus i d'alguns errors lleus es penalitzarà amb un punt.
- Si els errors fossin molt greus o quantiosos, o impliquessin dificultats greus de comprensió, la reducció de la nota global podria arribar als dos punts.
- No es restarà de la puntuació si s'adverteixen errors atribuïbles a lapsus o per la presència de pocs errors lleus.
- Quan s'apliqui una reducció de la nota per alguns dels motius indicats, s'assenyalarà en l'espai destinat a tal efecte.

CRITERIS ESPECÍFICS

OPCIÓ A

[*Visions & Cants*, de Joan Maragall]

- a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir, si analitza almenys dos aspectes (característiques o temes) de cadascuna de les tres seccions del llibre, a raó d'un punt per secció.
  - «*Visions*», la primera part del llibre, és integrada per cinc poemes, alguns d'ells relativament extensos, protagonitzats per herois de l'imaginari popular (el Mal caçador, Joan Garí, el comte Arnau, el rei Jaume I i Joan de Serrallonga), amb què Maragall pretén elaborar i legitimar una teoria de la identitat catalana a partir del caràcter que representa en cadascun d'aquest mites, com ara el vitalisme i la voluntat.
  - «*Intermezzo*», de catorze poemes de temàtiques i intencions ben diverses, és concebut com un calaix de sastre, que fa de nexa líric entre la primera part, «*Visions*», i la darrera, «*Cants*».
  - «*Cants*», amb vuit poemes, és la secció més homogènia. A partir de la cançó entesa com a forma natural d'expressió del poble, Maragall se centra, d'una banda, a crear uns referents patriòtics identificables com a tradicionals (és el cas de «*La sardana*» o «*El cant de la senyera*»), i de l'altra, a construir una imatge de Catalunya com a desvetlladora de la consciència regeneracionista d'Espanya, especialment, a «*Els tres cants de guerra*»).

Es valorarà també els exemples i la inclusió d'altres aspectes, a banda d'aquests, sempre que responguin a l'enunciat. La puntuació, en tot cas, no excedirà mai els 3 punts que val la pregunta.

[*El temps de les cireres*, de Montserrat Roig]

- b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir, si l'alumne explica que, amb *El temps de les cireres*, Montserrat Roig escriu, sota la influència de la tradició realista, una novel·la en la qual els destins dels diversos personatges que integren els diversos nusos narratius de l'obra s'enllacen en la història col·lectiva de Barcelona. La ciutat, doncs, esdevé més un protagonista que un marc de fons. (1 punt). En aquest sentit, es valorarà si l'alumne destria com a mínim dos factors (fets, personatges, situacions) de l'obra i els analitza en relació amb aquests aspectes de l'enunciat: així, pot fer referència a la decadència de la classe burgesa dels anys 70

a partir de la família Miralpeix; als canvis que ha provocat el franquisme tant en la ciutat, que Natàlia no reconeix després de 12 anys de viure entre França i Anglaterra, com en la ciutadania, que viu sota els efectes de la repressió i la por, que encara pateixen, per exemple, bona part dels familiars de Natàlia, etc. (2 punts)

[Luces de Bohemia, de Ramón María del Valle-Inclán]

2. a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si ubica el fragment a l'escena XI, durant el periple nocturn de Max Estrella per la ciutat, en la qual s'exposen les reaccions de diversos personatges després que la policia matés per error un nen durant la repressió d'una manifestació obrera. En aquest sentit, es valorarà especialment si l'alumne/-a és capaç d'identificar els dos tipus de personatges d'aquesta escena, els conformistes partidaris de l'ordre i els crítics amb la situació social del país, i comenta el paper d'espectador de Max Estrella, que es manifesta commogut (en oposició a la manca d'humanitat de certs personatges, com don Latino). També es tindrà em compte si l'alumne/-a comenta l'ambient de caos i d'horror creixent (l'assassinat primer del nen i després del pres a la fuga), i analitza el valor del monòleg final de Max Estrella, el qual, conscient com és de la misèria de la condició humana, insinua, encara que sigui amb ironia, que el suïcidi és l'única forma d'alliberament. (2 punts)
- Si identifica com a mínim dues característiques d'aquest fragment que es puguin relacionar amb l'estètica de l'esperpent: l'ús dels recursos humorístics (la ironia); la vinculació de l'argument a la realitat històrica, que és la que se sotmet a deformació (lluïta de classes); la voluntat de denúncia de la condició tràgica de l'home i de la realitat nacional; la plasticitat lingüística (mots popular i d'argot, dialectalismes), etc. (1 punts).

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

[El Aleph, de Jorge Luis Borges]

2. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si proposa una interpretació coherent i argumentada de l'escena i del Aleph com un símbol de l'home que s'enfronta a la infinitud, en la mesura que se'l defineix com un punt que conté tots els punts de l'univers, i a l'ignot, en el sentit que l'escriptor manifesta la incapacitat del llenguatge per traduir fidelment l'experiència, que té dimensions místiques, sobrereals, per tant. (1 punt)
- Si identifica que la veu narrativa, en primera persona del singular, s'identifica amb Borges mateix, una estratègia a partir de la qual es ficcionalitza a ulls del lector i esquerdar els límits entre la realitat i la literatura. (1 punt)
- Si explica que l'objecte màgic descrit en aquest passatge dona títol al conte i al llibre perquè pot ser llegit també com una metàfora de l'obra borgiana, en el sentit que l'autor entén el fet literari com un codi lingüístic que cerca de trobar la cara misteriosa de la realitat, la unitat permanent, transcendent, rere la dispersió del real.

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

OPCIÓ B

[*Nada*, de Carmen Laforet]

1.a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si esmenta, descriu amb certa precisió i interpreta de manera argumentada les característiques i els significats dels principals ambients on coincideixen els personatges amb què es relaciona la protagonista (la casa del carrer Aribau, d'una atmosfera asfixiant, que representa la degradació de la família petitburgesa que hi viu) i els espais exteriors, com els carrers de Barcelona (el barri xinès, l'Eixample) o la Universitat, que són escenari de la conflictivitat social, on es mostra la ciutat derrotada de la postguerra, però també de l'alliberament. L'alumne/-a, però, també pot centrar la seva anàlisi en la identificació i descripció d'una tria significativa dels personatges de cadascun d'aquests ambients: el familiar (l'àvia, Margarita, Juan, Angustias...) i l'universitari (Ena, Jaime, Juan...). Es valorarà especialment si l'alumne/-a és capaç de veure cadascuna d'aquestes històries personals en relació amb la protagonista de l'obra i en el context general de la trama narrativa. (2 punts)
- Si explica els principals trets del caràcter de l'Andrea, com ara que és forta però immadura, impressionable i inestable, autònoma i solitària, i que es limita a observar la degradació de la família i la vida bohèmia dels seus companys d'Universitat, sense jutjar-la. Es valorarà també si l'alumne/-a planteja, encara que sigui de manera sumària, les implicacions que té aquesta característica en la veu narrativa. (1 punt)

[*Marinero en tierra*, de Rafael Alberti]

1. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir, si comenta que Alberti poetitza al llarg de l'obra el sentiment d'exili que pateix quan és obligat a desplaçar-se de la costa gaditana a l'interior de la península, la qual cosa es tradueix en l'enyorança per tota mena de motius mariners, que ocupen el centre de molts dels poemes. Es valorarà especialment si l'alumne/-a posa en relació aquest tema amb el títol del llibre i amb altres temes o subtemes de l'obra (la tradició popular, la infantesa com a edat primitiva i màgica de l'home, el mar com a símbol de llibertat); i si il·lustra els seus comentaris amb algun exemple.

[*La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda]

2. a. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si comenta que el fragment correspon al darrer capítol de la novel·la i si en proposa una lectura argumentada: la Natàlia torna a la casa on havia viscut amb en Quimet després de començar una nova vida amb l'Antoni, per redimir i superar el seu passat. Es valorarà especialment si l'alumne/-a posa en relació els elements d'aquest passatge amb el periple vital i psicològic de la protagonista i intenta d'entendre'ls en coherència amb l'argument general de l'obra. (1 punts)
- Si identifica com a mínim dos elements simbòlics (el nom, el ganivet...) i en proposa una interpretació coherent. (1 punt)
- Si explica que la veu narrativa correspon a la de la protagonista i n'identifica alguna característica: que és en primera persona; que parla en passat; que hi ha diferències entre Natàlia-protagonista i Natàlia-narradora (distància temporal, incapacitat de la veu narrativa d'entendre, interpretar o jutjar la protagonista)... (1 punt)

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.

[Terra baixa, d'Àngel Guimerà]

2. b. Els tres punts corresponents a l'avaluació del contingut es poden assignar si l'examinand tracta, per separat o conjuntament, els aspectes orientats en l'enunciat; és a dir:

- Si situa aquest fragment al plantejament de l'obra, just quan la gent del poble s'aplega per comentar la novetat, l'anunci del casament de la Marta amb el pastor Manelic, que és a punt d'arribar, mentre la Marta, en canvi, es replega en la solitud de la cambra per lamentar la seva dissort. (1 punt)
- Si descriu els trets definitoris del caràcter de Marta, prou explícits en aquest fragment: l'aïllament, la immaduresa/ingenuïtat de caràcter (que es deixa veure també en les formes d'expressió); l'escissió anímica provocada per sentiments contradictoris com l'amor i l'odi, els sentiments de ràbia i de desolació provocats per la seva condició de desclassada, la tendència a deixar-se sotmetre la voluntat per l'amo, etc. (1 punt)
- Si comenta que aquest fragment és el primer de l'obra en què s'insinua el triangle amorós que desencadenarà el drama final i que és format, d'una banda, per la relació secreta de Marta amb Sebastià, l'amo rural a qui feia alhora de serventa i de concubina, i de l'altra, pel matrimoni forçat per l'amo amb Manelic, a qui Marta no coneix i, d'entrada, rebutja. (1 punt)

Si l'alumne/a complementa la seva resposta de manera correcta i coherent amb alguna qüestió no explicitada estrictament en l'enunciat, però que hi és tanmateix pertinent, se li pot assignar per aquest concepte fins a 1 punt, amb el benentès que la puntuació global de la pregunta no sobrepassarà els 3 punts assignats al contingut.